

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-37/2020/13

Datum: 19. 4. 2021

Ministrstvo za javno upravo (Gp.Mju@gov.si)

ZADEVA: Predlog Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja - seznanitev z umestitvijo dveh dodatnih členov

Zveza: vaš dopis št. 007-722/2018-83 z dne 15. 4. 2021

Spoštovani,

prejeli smo vaš dopis, v katerem nas seznanjate glede dveh dodatnih členov k predlogu Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (ZEISZ). Za mnenje nas prosite do 19. 4. 2021 do 10h.

Kot izhaja iz predloženega gradiva ste tekom časa prepoznali potrebo po vzpostavitvi pravne podlage, ki bi omogočala poenostavitev prijave na državni portal eUprava v smislu opredelitve novega načina prijave in določitve, da je preko državnega portala eUprava mogoče oddajati vloge, ki se jih podpiše z naprednim elektronskim podpisom. S tem namenom boste v predlog ZEISZ vključili dva nova člena (nov 47. in 48. člen - ostali se preštevilčijo), ki bi se glasila:

47. člen

(vloge, vložene preko državnega portala eUprava)

(1) Državni portal eUprava omogoča vlaganje vlog preko informacijskega sistema za oddajo vlog posameznikom, ki so registrirani za uporabo portala, tako da izkažejo svojo identiteto. Šteje se, da je identiteta izkazana tudi, če se posameznik prijavi v državni portal eUprava z uporabniškim imenom in geslom, ki sta mu bila dodeljena v okviru centralne storitve za spletno prijavo in elektronski podpis pod pogojem, da se je predhodno izvedlo ugotavljanje identitete posameznika, kot to določa naslednji člen tega zakona.

(2) Posameznik, ki vlaga vlogo preko informacijskega sistema za oddajo vlog na državnem portalu eUprava, potrdi vložitev vloge z naprednim elektronskim podpisom preko centralne storitve za spletno prijavo in elektronski podpis. Če organ, ki mu državni portal eUprava pošlje vlogo, dvomi o identiteti posameznika, ki je vlogo oddal, jo preveri v skladu s predpisi, ki urejajo obravnavanje vlog.

48. člen

(centralna storitev za spletno prijavo in elektronski podpis pri prijavi v elektronske storitve)

(1) V centralni storitvi za spletno prijavo in elektronski podpis se za ugotavljanje identitete posameznika, ki uporablja elektronske storitve organov državne uprave, preveri ujemanje podatkov, ki jih je vnesel posameznik, z njegovimi podatki iz uradnih evidenc. Preverijo se ujemanje imena in priimka posameznika, njegove EMŠO, davčne številke, številke zdravstvenega zavarovanja ter številke osebne izkaznice, potne listine ali vozniškega dovoljenja. Podatki se preverijo s soglasjem posameznika, in sicer tako, da se:

- ime, priimek, EMŠO in davčna številka preverijo v centralnem registru prebivalstva, podatek o ujemanju pa se prenese v centralno storitev za spletno prijavo in elektronski podpis,*
- EMŠO in številka zdravstvenega zavarovanja preverita v evidenci Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, podatek o ujemanju pa se prenese v centralno storitev za spletno prijavo in elektronski podpis,*
- EMŠO in številka osebne izkaznice preverita v evidenci izdanih osebnih izkaznic, podatek o ujemanju pa se prenese v centralno storitev za spletno prijavo in elektronski podpis,*
- EMŠO in številka potne listine preverita v evidenci izdanih potnih listin, podatek o ujemanju pa se prenese v centralno storitev za spletno prijavo in elektronski podpis,*
- EMŠO in številka vozniškega dovoljenja preverita v evidenci izdanih voznških dovoljenj, podatek o ujemanju pa se prenese v centralno storitev za spletno prijavo in elektronski podpis.*

(2) Če se vneseni podatki iz prejšnjega odstavka ne ujemajo v vseh uradnih evidencah, v katerih se preverjanje izvaja, je posameznik seznanjen le z dejstvom o neujemanju.

(3) Če se vneseni podatki iz prvega odstavka tega člena ujemajo, se v centralni storitvi za spletno prijavo in elektronski podpis za nadaljnje prijave posameznika hranita njegovo uporabniško ime in davčna številka.

(4) Posameznik lahko kadarkoli zahteva izbris svojega shranjenega uporabniškega imena in davčne številke. Podatka o shranjenem uporabniškem imenu in davčni številki se hranita še pet let po izvedeni zahtevi za izbris podatkov ali po zadnji uporabi uporabniškega imena.

Informacijski pooblaščenec (IP) na podlagi vašega zaprosila in 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju - Splošna uredba) vam posredujemo naše neobvezno mnenje glede predloga Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (zaupanja (EVA 2016-3130-0039) – popravljeno besedilo v pregled).

IP uvodoma poudarja, da smo gradivo prejeli v petek 15.4.2021 popoldne, naše mnenje pa pričakujete že v ponedeljek 19.4.2021 do 10h – ocenjujemo, da gre za absolutno prekratek rok, da bi lahko podali celovito mnenje na predlagane člene, z avtorji nujnosti, kot izpostavljate, pa v najkrajšem možnem roku podajamo svoja nezavezujoča stališča.

V obrazložitvi k 48. členu je navedeno: *»Predlog zakona omogoča oddajo vlog preko državnega portala eUprava ob uporabi centralne storitve za spletno prijavo in elektronski podpis za namene ugotavljanja identitete uporabnika elektronskih storitev organov državne uprave na način, da se njegova identiteta ugotovi na podlagi vnesenih podatkov uporabnika ter določa pravno podlago za preverjanje podatkov uporabnika v uradnih evidencah. Predlagana rešitev bi uporabnikom elektronskih storitev omogočala prijaznejšo uporabo ob še vedno dovolj zanesljivem izkazovanju identitete, saj bi uporabnik lahko elektronske storitve uporabljal tudi brez predhodnega obiska upravne enote ali drugih prijavnih služb izdajateljev kvalificiranih potrdil. Obstoječi načini ugotavljanja identitete uporabnika (kvalificirana potrdila za elektronski podpis in mobilna identiteta smsPASS) ostanejo še naprej v veljavi, saj omogočajo zanesljivejše, a za uporabnike manj prijazno izkazovanje identitete.»*

IP težko razume težnjo po nižanju nivoja zanesljivosti dokazovanja identitete uporabnikov ob tem, da v veljavi ostajajo že obstoječi in bolj zanesljivi načini ugotavljanja identitete uporabnika, kot so kvalificirana potrdila za elektronski podpis in mobilna identiteta smsPASS, ki obenem omogočajo tudi minimizacijo obdelave osebnih podatkov – spoštovanje temeljnega načela varstva osebnih podatkov – pri opravljanju elektronskih storitev. Predvidena rešitev z uporabniškimi imeni in gesli predvideva obširno in številčno povezovanje zbirk osebnih podatkov ob preverjanju enoličnih identifikatorjev posameznika, ki ob uporabi zanesljivejših in že delujočih načini ugotavljanja identitete uporabnika (kvalificirana potrdila za elektronski podpis in mobilna identiteta smsPASS), predstavlja manj zanesljivo in nesorazmerno rešitev.

Takšno obsežno povezovanje z zbirkami osebnih podatkov je povezano s tveganji tako za varstvo osebnih podatkov kot tudi za druge vidika varnosti poslovanja, zato se porajajo pomisleki v nesistemske in nepremišljenosti dodajanja manj varne opcije z več tveganji. Ob tem je treba izpostaviti odsotnost ustrezne utemeljitve potreb po taki rešitvi, saj zgolj večja prijaznost do uporabnikov ne bi smela samodejno pretehtati nad večjo zanesljivostjo, sorazmernostjo in varnostjo drugih rešitev, ki že obstajajo oziroma za njih daje pravno podlago nastajajoči zakon.

Menimo, da bi bilo ustrezneje napore vložiti v večjo promocijo obstoječih rešitev v povezavi s prihajajočimi novimi osebnimi izkaznicami in ostalimi rešitvami, ki jih predvideva pričujoči zakon. Kot sami navajate v predlogu zakona (str. 16): *»Zaradi velike razširjenosti osebnih izkaznic (trenutno jih je približno 1,8 milijona) [bomo] z vključitvijo elektronske identitete in kvalificiranih potrdil za elektronski podpis širokemu krogu državljanov omogočili elektronsko identifikacijo in ustvarjanje elektronskih podpisov, ki so enakovredni lastnoročnim podpisom, in tako pospešili uporabo elektronskih storitev tako v javnem kot tudi v zasebnem sektorju.«*

Zadnja dopolnitev se zdi toliko bolj nerazumljiva, ker gre za ad hoc umestitev v zakon, ki je vsebinsko povezan tudi s predvideno spremembo Zakona o osebni izkaznici, ki vsebuje pravne podlage za vključitev elektronske identitete na sredstvih elektronske identifikacije in digitalnega potrdila za elektronski podpis na novo biometrično osebno izkaznico. Za njeno izdajo mora veljati tudi predlagani Zakon o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja, saj šele ta opredeljuje izdajanje elektronske identitete s strani države na enem ali več sredstvih elektronske identifikacije. Namen ZEISZ je - kot navajate v gradivu - povečanje zaupanja v spletno okolje in pospešitvi čezmejnega elektronskega poslovanja na notranjem trgu tako, da

se zagotovijo varne in zanesljive elektronske transakcije med podjetji, državljani in javnimi organi, pričujoči obvod z dopuščanjem uporabe uporabniškega imena in gesla pa ne sledi dolgoročnim ciljem zakona.

S spoštovanjem,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravil:

mag. Andrej Tomšič,
namestnik informacijske pooblaščenke

Poslati:

- naslovnikom po e-pošti;
- zbirka dokumentarnega gradiva pri IP.